

УДК: 378. 016: 811. 111: 908 (410 + 73): 004

О.В. ДМИТРІЄВА, Н.Б. ГОДУНОВА

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ  
НА ЗАНЯТТЯХ З КРАЇНОЗНАВСТВА АНГЛІЇ ТА СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ**

**Резюме.** Стаття наголошує на необхідності заглиблення в культуру, мова якої вивчається та використання аутентичних мовних матеріалів на заняттях з країнознавства Англії та США. Визначено, що сучасні науковці (А.О. Брагін, Е.М. Верещагін, В.Г. Костомаров, І.О. Зимня, Г.В. Колишанський, А.М. Крюков, Н.В. Кулібіна, О.О. Леонтєв, Ю.І. Пасов, О.Л. Райхштейн, Л.П. Смелякова, Г.Д. Томахін, Р. Adler, D. Brown, M. Clarke та ін.) наголошували на необхідності поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання, які приводять до випуску справжніх фахівців – вчителів іноземних мов та перекладачів. У статті зазначаються переваги навчання іноземних мов за допомогою використання інформаційних технологій та надаються поради щодо правильного застосування цих технологій, зокрема на заняттях з країнознавства Англії та США.

**Ключові слова:** інформаційні технології, країнознавство Англії та США, мультимедійний текст, автентична інформація, культура, мережа Інтернет.

**Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.** Кінець ХХ – початок ХХІ ст. характеризуються стрімким розвитком інформаційних технологій та технічних засобів навчання. За останні два десятиліття значно змінилися технічні можливості організації занять з іноземних мов і, зокрема, занять з країнознавства Англії та США. Завдяки інформаційним технологіям викладач може продемонструвати пам'ятки культури та архітектури, природні ландшафти країн, мова яких вивчається, показати студентам відео на історичну та культурологічну тематику. Завдяки доступу до мережі Інтернет викладач має можливість надавати учням найточніші статистичні данні про демографічний склад населення та економіку країн. Skype-конференції надають можливість спілкування з носіями мови, що є важливою складовою вивчення культури, традицій та устрою життя англійських країн. Наявна в освітніх закладах техніка відкриває нові можливості засвоєння знань з країнознавства і викликає у студентів інтерес до практичного оволодіння мовою.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій** свідчить про те, що багато вітчизняних та зарубіжних вчених висвітлюють важливість використання інформаційних технологій у навчальному процесі. Ідею необхідності заглиблення в культуру, мова якої вивчається, та ідею використання аутентичних мовних матеріалів на заняттях з країнознавства розглядали такі вчені як А.О. Брагіна, Е.М. Верещагін та В.Г. Костомаров, І.О. Зимня, Г.В. Колшанський, А.М. Крюков, Н.В. Кулібіна, О.О. Леонтєв, Ю.І. Пасов, О.Л. Райхштейн, Л.П. Смелякова, Г.Д. Томахін, Р. Adler, D. Brown, M. Clarke, Donahue та Parsons. Інформаційні технології дають змогу використовувати автентичний матеріал на заняттях з країнознавства Англії та США.

**Метою статті** є визначення місця сучасних інформаційних технологій на заняттях з країнознавства Англії та США.

**Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів.** У працях багатьох вітчизняних і закордонних вчених широко розглядається питання використання інформаційних технологій на заняттях з іноземних мов. Сьогодні перед викладачами постає надзвичайно важливе завдання – виховати й підготувати майбутніх спеціалістів, спроможних включитися в якісно новий етап розвитку сучасного суспільства – етап стрімкого розвитку інформаційних технологій. Нові інформаційні технології кардинально вплинули на всю систему освіти, зачепивши її зміст, форми і методи навчання, що призвело до зміни вимог до випускників вищих навчальних закладів. Сучасне суспільство переживає перехід від індустріалізації до інформатизації, тому сучасні ВНЗ України мають поставити за мету випуск високоосвічених фахівців, які досконало володітимуть сучасними інформаційними технологіями. Особливо це стосується випускників відділень і факультетів іноземних мов. [4; 5]

Нові інформаційні технології дозволяють розв'язати низку нових дидактичних завдань, а їх застосування забезпечує підвищення якості освіти [3]. Розвиток інформаційних технологій значно спрощує підготовку викладача та студентів до занять з країнознавства Англії та США. Завдяки комп'ютеризації навчальних аудиторій і наявності мультимедійних кабінетів майбутні вчителі та перекладачі англійської мови мають змогу не тільки читати, але й чути і бачити (фільми, відеоролики, музика, аудіо треки) про культуру інших країн. Як наслідок – значно зростає інтерес студентів до такої навчальної дисципліни, як країнознавство. Під час опитування студентів ВНЗ України, які вивчають англійську як основну або другу іноземну мову, виявилось, що схвальне відношення до дисципліни «Країнознавство Англії та США» висловлює 100% респондентів [2]. Це частково пов'язано з використанням саме комп'ютерних технологій, які дають змогу поринути в атмосферу країни, мова якої вивчається.

У зарубіжній методиці напрям використання інформаційних технологій у навчанні іноземних мов отримав назву CALL – Computer Assisted Language Learning [1]. В порівнянні з традиційними методами навчання країнознавства, навчання з використанням інформаційних технологій має такі переваги:

1. Наявність мультимедійного тексту (з використанням аудіо та відео) замість використання звичайного лінійного тексту підручника.
2. Необмежена кількість автентичної інформації, широкий вибір матеріалу та джерел інформації.
3. Можливості спілкуватися з носіями мови, знайомство з культурою їхніх країн.

© О.В. Дмитрієва, Н.Б. Годунова, 2017

4. Збільшення часових рамок процесу навчання при наявності доступу до мережі Інтернет (навчання не обмежується рамками заняття в ВНЗ).

5. Висока мотивація та зацікавленість студентів у навчанні.

Всесвітня мережа Інтернет – невичерпне джерело інформації, яким користуються викладачі та студенти. Існує велика кількість інформаційних, навчальних, тематичних та розважальних сайтів і порталів, матеріали яких є цікавими як для процесу підготовки викладача до аудиторних занять з іноземної мови, так і для самостійної роботи студентів. Для підготовки проектів та презентацій в Power Point студенти можуть використовувати автентичну інформацію (тексти, зображення, відео) з різних британських та американських сайтів. Створюючи проекти країнознавчого характеру, студенти мають змогу самі обрати тему, яка їх цікавить і поглиблено вивчити її. Розробка таких проектів дозволяє студентам глибше зануритися в історію та культуру Великої Британії та США, викликає інтерес до вивчення предмету. Написання рефератів – найпоширеніший вид самостійної роботи студентів у наш час, а інформаційні технології допомагають швидко знайти необхідну і якісну інформацію з теми рефератів. Студенти можуть також отримати завдання дізнатися певну інформацію від носія мови, для чого можуть використовувати міжнародні соціальні мережі, як Facebook, Intergals або викладач може організувати онлайн-конференції з носіями мови в Skype. Групові форми навчальної діяльності (заняття-конференція, заняття-екскурсія, переговори, «круглий стіл», Skype-конференція) дозволяють долучити до роботи навіть пасивних студентів.

Важливе значення має використання таких допоміжних сайтів, як: сайт Британської ради <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/>, сайт британської королівської сім'ї <https://www.royal.uk>, сайт Білого дому США <https://www.whitehouse.gov> тощо. Невичерпним джерелом знань при вивченні курсу країнознавства Англії та США постає популярний відеохостинг Youtube <https://www.youtube.com>, де можна знайти багато корисних відео культурологічного та красназавчого характеру. Там містяться не лише офіційні відеоролики і матеріали британських й американських новин, але й матеріали відомих відеоблогерів, які розповідають про пам'ятки мистецтва, національні природні парки та прості реалії з життя американських і британських людей. Для студентів, які цікавляться поглибленим вивченням того чи іншого питання, можна порекомендувати зареєструватися і обрати безкоштовні курси на сайтах <https://www.futurelearn.com>, <https://www.edx.org> тощо. Наприклад, для студентів, які під час вивчення видатних літературних постатей Британії зацікавилися життям і творчістю Вільяма Шекспіра, можна запропонувати пройти безкоштовний он-лайн-курс "Shakespeare and his world" («Шекспір і його світ») на освітній платформі Future Learn.

За допомогою інформаційних технологій викладач може швидко й ефективно перевірити знання учнів з поданої теми. Наприклад, для опрацювання результатів тестів використовується програма *Statistica 5.5 for Windows*, яку можна безкоштовно отримати в Інтернеті за адресою: <http://www.statsoft.com>. Доступ до Інтернету дає можливість знаходити інформацію країнознавчого характеру на сайтах відомих британських і американських ЗМІ (наприклад, сайти відомих телеканалів CNN, BBC тощо). Англійські автентичні матеріали ЗМІ знайомлять студентів з економічною та політичною ситуаціями в країні, мова якої вивчається, знайомлять студентів з політичними, соціальними та економічними термінами (назви політичних партій, соціальних і економічних явищ, назви фірм та корпорацій, державних установ).

Велике значення мають віртуальні екскурсії містами Великої Британії та США, найвидатнішими культурними та архітектурними пам'ятками. Для цього викладач може порекомендувати студентам користуватися програмою *Google Earth*. Наприклад, при вивченні політичної системи США викладач може запропонувати студентам відвідати Білий Дім у США. До роботи з програмою *Google Earth* долучаються всі студенти: одні виступають в ролі екскурсоводів, інші – в ролі туристів. За допомогою розвитку 3D технологій з'явилася можливість побачити видатні місця в об'ємному вигляді, користуючись віртуальними турами. Тепер, щоб насолодитися, наприклад, панорамами центрального Лондону і поринути у справжню британську атмосферу, необхідно лише зайти на сайт <http://www.streetvi.ru> та в пошуковому вікні написати: "London". До того ж все частіше на офіційних сайтах урядових установ, музеїв, палаців тощо почали представляти віртуальні тури цими закладами, де, до найменших дрібниць, можна роздивитися твори мистецтва, архітектуру та інтер'єр. Такі завдання з використанням інформаційних технологій розвивають образне мислення та уяву студентів, заохочують до навчання.

**Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.** Сучасні інформаційні технології відіграють важливу роль при вивченні країнознавства Англії та США. Вони спонукають студентів до самостійної пошукової роботи і забезпечують розвиток професійних умінь.

При вивченні курсу країнознавства сучасні інформаційні технології використовуються під час:

- самостійного пошуку, обробки та зберігання соціокультурної інформації;
- самоконтролю знань і створення країнознавчих проектів;
- спілкування з носіями мови для отримання та уточнення інформації країнознавчого характеру, обміну думками з носіями мови з приводу соціокультурних відмінностей країн, мова яких вивчається.

Велике значення має подальше дослідження в галузі використання інформаційних технологій на заняттях з іноземних мов і на заняттях з країнознавства Англії і США зокрема. XXI століття відзначається стрімким розвитком технологій, тому з упевненістю можна заявити, що найближчим часом будуть створюватися все нові й нові програми, з яких можна буде черпати культурологічну інформацію. Тому необхідно приділяти значну увагу опису значення цих програм та сайтів, і давати дієві поради викладачам іноземних мов щодо їх правильного та доцільного використання у навчальному процесі.

Варто зазначити, що інноваційні технології – дуже корисне і невичерпне джерело знань, але не можна обмежуватися використанням лише інформаційних технологій на заняттях з країнознавства Англії та США. Лише поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання може привести до очікуваних результатів, до випуску справжніх фахівців – вчителів іноземних мов та перекладачів.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Долинський Є.В. Посилення мотивації майбутніх перекладачів до професійного зростання засобами інформаційних технологій / Є.В. Долинський // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – Хмельницький: ХІСТ, 2012. – № 6. – С. 55-59.
2. Коваленко Л. Роль та місце курсу «Лінгвокраїнознавство» в підготовці фахівців з іноземних мов / Л. Коваленко, Н. Шевченко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – 2006. – №40. – С. 46-48.
3. Кубрак С. Можливості використання сучасних інформаційних технологій при вивченні країнознавства у вищих навчальних закладах / С. Кубрак // Актуальні проблеми професійно-педагогічної освіти та стратегії розвитку: зб. наук. праць. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2006. – С. 83-85.
4. Ольшанський Д.В. Дидактичні особливості навчання іноземних мов з використанням сучасних інформаційних технологій у процесі фахової підготовки вчителів-філологів в умовах кредитно-модульної системи навчання / Д.В. Ольшанський // Професійна підготовка вчителів в умовах упровадження кредитно-модульної системи: матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції. – С. 230-235.
5. Шмирова О.В. Проблема застосування інформаційних технологій у викладанні англійської мови / О.В. Шмирова // Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Методичні та психологічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі». – Х.: ХНУ ім. Каразіна. – 2012. – 231 с.

#### **О.В. ДМИТРИЕВА, Н.Б. ГОДУНОВА. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПО СТРАНОВЕДЕНИЮ АНГЛИИ И СОЕДИНЁННЫХ ШТАТОВ АМЕРИКИ**

*Резюме.* Стаття акцентує увагу на необхідності поглиблення в культурі, мові якої вивчається і на використанні аутентичних мовних матеріалів на заняттях по краєзнавству Англії та США. Визначено, що сучасні вчені (А.О. Брагин, Е.М. Верещачин, В.Г. Костомаров, І.А. Зимняя, Г.В. Колшанський, А.М. Крюков, Н.В. Кулибіна, О.О. Леонтьєв, Ю.І. Пасов, О.Л. Рахштейн, Л.П. Смелякова, Г.Д. Томахин, Р. Adler, D. Brown, M. Clarke і др.) підкреслили необхідність об'єднання традиційних і нетрадиційних методів навчання, які призводять до випуску справжніх фахівців – учителів іноземних мов і перекладачів. В статті розглядаються переваги навчання іноземними мовами з використанням інформаційних технологій і подаються поради по відношенню до правильного застосування цих технологій в основному на заняттях по краєзнавству Англії та США.

*Ключевые слова:* інформаційні технології, краєзнавство Англії та США, мультимедійний текст, аутентична інформація, культура, мережа Інтернет.

#### **O.V. DMYTRIIEVA, N.B. HODUNOVA. THE USE OF MODERN INFORMATIONAL TECHNOLOGIES AT THE AMERICAN AND BRITISH STUDIES LESSONS**

*The summary.* The article emphasizes the necessity of the immersion in the culture which language is studied and the use of authentic language material at the classes of country studies of England and the USA. It is determined that modern scientists (A. Bragin, E. Vereshchagin, V. Kostomarov, I. Zymnia, G. Kolshanskii, A. Kriukov, N. Kulibina, O. Leontiev, Yu. Pasov, O. Raihstein, L. Smeliakova, G. Tomahin, P. Adler, D. Brown, M. Clarke etc) have accentuated the necessity of combination of traditional and nontraditional methods of teaching that lead to the graduation of true professionals – teachers of foreign languages and translators. In the article the advantages of teaching foreign languages with the help of informational technologies are pointed out and the advice of use these technologies, especially at the classes of England and the USA country studies, are given.

*Key words:* information technologies, country studies of England and the USA, multimedia text, authentic information, culture, the Internet.

Рекомендовано до друку.  
Д-р пед. наук, проф. Ю.В. Пелех.  
Одержано редакцією 15.02.2017 р.

УДК: 37: 004 – 053. 6

А.С. ДУБРОВА

#### **ОСВІТНЬО-ВИХОВНІ МОЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ І ВИХОВАННІ МОЛОДІ**

*Резюме.* У статті розглядаються можливості використання новітніх інформаційних технологій в освіті та вихованні молодого покоління. До уваги взято важливість підготовки педагога до використання комп'ютерних методичних систем навчання, вплив комп'ютерних засобів на результати навчання і виховання молоді.

© А.С. Дуброва, 2017